

GASTROPODA-BIVALVIA FAUNASI İLE ESKİ KONYA GÖLÜ'NÜN GEÇ KUVATERNER'DEKİ PALEOİKLİM VE PALEOORTAM ÖZELLİKLERİ

Sevinç Kapan^a, Arif Delikan^b, Ülkü Sayın^c, Birben Gürsoy^a, Ahmet Demir^b,
Gamze Bakka^f, Hükmü Orhan^b, Birol Engin^d, Ayhan Özmen^c

^aÇanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü,
Terzioğlu Yerleşkesi, Çanakkale Türkiye

^bSelçuk Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Konya Türkiye

^cSelçuk Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü, Konya Türkiye

^dDokuz Eylül Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü, İzmir Türkiye
(sevinckapan_yesilyurt@hotmail.com)

ÖZ

Konya ili civarında yüzlek veren eski Konya Gölü'nün tortullarından alınan örneklerin incelenmesi sonucunda Mollusca dalının Gastropoda sınıfına ait; *Theodoxus heldreichi* Martens, *Valvata piscinalis* O. F. Müller, *Valvata pulchella* Studer, *Valvata* sp., *Bithynia tentaculata* Linaeus, *Pseudamnicola geldiyana* Schütt ve Bilgin, *Pseudamnicola natolica smyrnensis* Schütt, *Kirelia carinata* Radoman, *Falsipyrgula bakhtarana* Schütt ve Mansoorian, *Falsipyrgula carinata* Radoman, *Falsipyrgula osmana* Bukowski, *Graceanatomica lacustrisurca* Radoman, *Graecoanatomica tenuis* Radoman, *Islamia anatolica* Radoman, *Bythinella badensis* Boeters, *Bythinella turca* Radoman, *Turricaspia magna* Pana, *Micromelania (Turricaspia) backhuysi* Schütt, *Stagnicola palustris* O. F. Müller, *Stagnicola* sp., *Radix auricularia* Linnaeus, *Radix* sp., *Acella* sp., *Planorbis planorbis* Linnaeus, *Anisus spirorbis* Linnaeus, *Anisus vortex* Linnaeus, *Gyraulus albus* O.F. Müller, *Gyraulus crista* Linnaeus, *Gyraulus crista cristatus* Draparnaud, *Gyraulus pampyliticus* Glöer & Pesic, *Gyraulus parvus* Say, *Gyraulus* sp., *Planorbarius* sp., *Succinea (Truella) procera* Gould olmak üzere, 19 cins, 28 tür, Bivalvia sınıfına ait; *Unio pictorum* Linnaeus, *Corbicula fluminalis* O. F. Müller, *Monadacna caspia caspia* Eichwald, *Monadacna* sp., *Dreissena iconica* Schütt, *Sphaerium corneum* Linnaeus, *Pisidium iasiense* Cobalcescu, *Pisidium pseudosphaerium* Schlessch olmak üzere 6 cins, 7 tür tanımlanmıştır.

Tanımlanan türlerin genel paleoekolojik özellikleri ve sayısal bollukları incelendiğinde, Eski Konya gölünün tipik hakim türünün sayıca en fazla olan *Dreissena iconica* Schütt olduğu görülmektedir. *Dreissena iconica*'nın bulunduğu seviyelerde, akarsularda yaşayan *Theodoxus heldreichi* Martens, *Valvata piscinalis* O. F. Müller, *Valvata pulchella* Studer, türlerinin de bulunması, bu seviyelerde gölün akarsularla beslenen bir tatlı su gölü olduğunu ifade eder. Daha az sayıda olmak üzere *Monadacna caspia caspia* Eichwald, *Corbicula fluminalis* O. F. Müller türleri, acısu ortamlarını karakterize ederler. Bu türlerin sayıca arttığı seviyeler gölü besleyen akarsuların olmadığı daha sıcak ve kurak koşulları ifade eder. *Pisidium iasiense* Cobalcescu, *Pisidium pseudosphaerium* Schlessch, *Planorbis planorbis* Linnaeus, *Anisus spirorbis* Linnaeus, *Anisus vortex* Linnaeus, *Gyraulus albus* O.F. Müller, *Gyraulus crista* Linnaeus, *Gyraulus crista cristatus* Draparnaud, *Gyraulus pampyliticus* Glöer & Pesic, *Gyraulus parvus* Say gibi bitkilerle beslenen, durgun ve sığ ortamlarda ve bataklıklarda yaşayan formların sayıca bol olduğu seviyeler ise, çok sığ kapalı bir göl ve ılıman koşulları işaret eder.

Anahtar Kelimeler: Konya, Geç Kuvaterner, Gastropoda, Bivalvia, paleoiklim, paleoortam

Bu çalışma 114Y237 nolu TÜBİTAK Projesi tarafından desteklenmektedir.

PALEOECOLOGY AND PALEOCLIMATOLOGICAL INTERPRETATIONS OF THE ANCIENT KONYA LAKE WITH GASTROPODA-BIVALVIA FAUNA DURING THE LATE QUATERNARY

Sevinç Kapan^a, Arif Delikan^b, Ülkü Sayın^c, Birben Gürsoy^a, Ahmet Demir^b, Gamze Bakka^f, Hükmü Orhan^b, Birol Engin^d, Ayhan Özmen^c

^aÇanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Engineering, Department of Geological Engineering, Terzioğlu Campus, Çanakkale, Turkey

^bSelçuk University, Faculty of Engineering, Department of Geological Engineering, Konya

^cSelçuk University, Faculty of Science, Department of Physics, Konya, Turkey

^dDokuz Eylül University, Faculty of Science, Department of Physics, İzmir, Turkey

(sevinckapan_yesilyurt@hotmail.com)

ABSTRACT

In this study, 19genus, 28 species belonging to gastropoda collected from the ancient Konya Lake sediments that are exposed around Konya have been defined, which are *Theodoxus heldreichi* Martens, *Valvata piscinalis* O. F. Müller, *Valvata pulchella* Studer, *Valvata* sp., *Bithynia tentaculata* Linnaeus, *Pseudamnicola geldiyana* Schütt ve Bilgin, *Pseudamnicola natolica smyrnensis* Schütt, *Kirelia carinata* Radoman, *Falsipyrgula bakhtarana* Schütt ve Mansoorian, *Falsipyrgula carinata* Radoman, *Falsipyrgula osmana* Bukowski, *Graceanatolica lacustriturca* Radoman, *Graecoanatolica tenuis* Radoman, *Islamia anatolica* Radoman, *Bythinella badensis* Boeters, *Bythinella turca* Radoman, *Turricaspia magna* Pana, *Micromelania (Turricaspia) bakhuysi* Schütt, *Stagnicola palustris* O. F. Müller, *Stagnicola* sp., *Radix auricularia* Linnaeus, *Radix* sp., *Acella* sp., *Planorbis planorbis* Linnaeus, *Anisus spirorbis* Linnaeus, *Anisus vortex* Linnaeus, *Gyraulus albus* O.F. Müller, *Gyraulus crista* Linnaeus, *Gyraulus crista cristatus* Draparnaud, *Gyraulus pampyliticus* Glöer & Pesic, *Gyraulus parvus* Say, *Gyraulus* sp., *Planorbarius* sp., *Succinea (Truella) procera* Gould and 6 genus, 7 species belonging to bivalvia which are *Unio pictorum* Linnaeus, *Corbicula fluminalis* O. F. Müller, *Monadacna caspia caspia* Eichwald, *Monadacna* sp., *Dreissena iconica* Schütt, *Sphaerium corneum* Linnaeus, *Pisidium iasiense* Cobalcescu, *Pisidium pseudosphaerium* Schlesch.

It has been found that *Dreissena iconica* Schütt is the numerically most abundant specimen of the ancient Konya Lake, when paleoecological characteristics and abundance of all defined specimens are examined. At that levels also found abundantly river species which are *Theodoxus heldreichi* Martens, *Valvata piscinalis* O. F. Müller, *Valvata pulchella* Studer. According to the paleoecological characteristics of these species, the ancient Konya Lake had fresh water fed by rivers. *Monadacna caspia caspia* Eichwald, *Corbicula fluminalis* O. F. Müller species are characteristics for the brackish water environments. The layers including these brackish water species represent warmer climate and dry conditions. On the other hand, the layers consisting of *Pisidium iasiense* Cobalcescu, *Pisidium pseudosphaerium* Schlesch, *Planorbis planorbis* Linnaeus, *Anisus spirorbis* Linnaeus, *Anisus vortex* Linnaeus, *Gyraulus albus* O.F. Müller, *Gyraulus crista* Linnaeus, *Gyraulus crista cristatus* Draparnaud, *Gyraulus pampyliticus* Glöer & Pesic and *Gyraulus parvus* Say, the species fed by crops, represent calm and shallow environments

Keywords: Konya, Late Quaternary, Gastropoda, Bivalvia, paleoclimatology, paleoecology

This study is supported by TÜBİTAK Project 114Y237.